



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka: 0650-00/12-20
Ljubljana, 13. 8. 2014

Osnutek

Z a p i s n i k

**20. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 2. 7. 2014**

Predsednik je pozdravil prisotne in se zahvalil gospodu Antonu Maverju, županu občine Mokronog-Trebelno, ter sodelavcem, ki so omogočili izvedbo seje v Mokronogu.

Besedo je imel gospod župan Anton Maver.

Besedo je imel državni svetnik Bojan Kekec, ki je bil pobudnik za obisk Državnega sveta v občini Mokronog-Trebelno.

Predsednik je na kratko pojasnil način glasovanja, ki je potekalo z dvigovanjem glasovalnih kartonov, štetje pa je opravljala služba Državnega sveta.

- - -

Predsednik je pričel 20. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 12.00 in zaključila ob 14.27 uri.

Opravičili so se:

- Peter Vrisk
- Branko Šumenjak
- Milan Lukić
- Matjaž Švagan

Ostali odsotni:

- Boris Popovič

Na sejo so bili vabljeni:

- dr. Gregor Virant, minister za notranje zadeve, ki opravlja tekoče posle (k 3. točki dnevnega reda),
- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje, ki opravlja tekoče posle (k 4. točki dnevnega reda),
- mag. Harij Furlan, višji državni tožilec, Specializirano državno tožilstvo (k 5. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- dr. Boštjan Petelinc, generalni direktor Direktorata za investicije in vode, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (k 4. točki dnevnega reda),
- dr. Peter Gašperšič, sekretar, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (k 4. točki dnevnega reda),
- Mojca Gruden, višja državna tožilka, Specializirano državno tožilstvo (k 5. točki dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije Janka Vebra in predsednico Vlade Republike Slovenije, ki opravlja tekoče posle, mag. Alenko Bratušek.

* * *

S sklicem 24. 6. 2014 so državne svetnice in svetniki prejeli predlog dnevnega reda, ki je bil naslednji:

1. Odobritev zapisnika 19. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Odnos države do lokalnih skupnosti
4. Poročilo o izvajanju programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2011-2015, EPA 1996-VI
5. Poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2013, EPA 1983 - VI
6. Predlog sklepa o dopolnitvi sklepa o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije
7. Obravnava zaključkov posveta »Kako vrniti denar, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino?«
8. Obravnava zaključkov posveta »Strategija razvoja slovenskega bančništva«

Ker predsednik ni prejel nobenega predloga za razširitev oz. umik, je na glasovanje dal naslednji

DNEVNI RED:

1. Odobritev zapisnika 19. seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Odnos države do lokalnih skupnosti
4. Poročilo o izvajanju programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2011-2015, EPA 1996-VI
5. Poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2013, EPA 1983 - VI

6. Predlog sklepa o dopolnitvi sklepa o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije
7. Obravnava zaključkov posveta »Kako vrniti denar, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino?«
8. Obravnava zaključkov posveta »Strategija razvoja slovenskega bančništva«

Predlagani dnevni red je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

1. točka dnevnega reda

- Odobritev zapisnika 19. seje Državnega sveta

Osnutek zapisnika 19. seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 24. 6. 2014.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 19. seje je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 33 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

2. točka dnevnega reda:

- Pobude in vprašanja državne svetnice in svetnikov

Po elektronski pošti 27. 6. 2014 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanja Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v zvezi z (ekološko) pridelavo hrane na degradiranih območjih in določanjem vplivnega območja tovarne. Predlog sklepa Državnega sveta so prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2014.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), obravnaval vprašanja Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v zvezi z (ekološko) pridelavo hrane na degradiranih območjih in določanjem vplivnega območja tovarne ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanja Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter predlaga Ministrstvu za kmetijstvo in okolje ter Agenciji Republike Slovenija za okolje, da vprašanja preučita in nanje odgovorita.

Vprašanja Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se glasijo:

1. Kakšne so možnosti kmetovalcev za ekološko pridelavo hrane na območjih, ki so onesnažena, npr. s težkimi kovinami? Ali ima kmetovalec na obremenjenih območjih, ki se odloči za popolnoma ekološki način kmetovanja, možnost svoje pridelke tržiti kot ekološke (ekološka hrana)? S katerimi omejitvami se srečuje pri svojem delu?

2. Ker kmetovalci na obremenjenih območjih onesnaženja niso oziroma ga ne povzročajo sami, se zastavlja vprašanje, ali se jim zaradi dane situacije in posledično oteženega kmetovanja nudijo dodatne podpore in sredstva?
3. Kako se v postopku pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja določa vplivno območje tovarne oziroma naprave, ki povzroča onesnaženje okolja večjega obsega? Ali je meja parcele, na kateri stoji tovarna (ograja okrog tovarne), dejansko lahko tudi meja njenega vplivnega območja? Kje je zakonska osnova za določitev vplivnega območja naprave, ki povzroča onesnaženje okolja večjega obsega, zaradi njenega obratovanja?

Obrazložitev:

Z vidika varovanja okolja in varstva naravnih virov je pridelovanje hrane z ekološkim načinom kmetovanja izjemno pomembno na onesnaženih območjih, kot je npr. Zasavje, in sicer zaradi splošnega doprinosa k manjšemu obremenjevanju tal in voda, kot tudi v izogib dodatnim vnosom škodljivih snovi, npr. pesticidov in umetnih gnojil, ki stanje okolja in kakovost pridelkov samo še poslabšujejo in sprožajo sinergične odzive organizmov.

Zastavlja pa se vprašanje, ali je hrano, pridelano na onesnaženih območjih, kljub vsemu trudu pridelovalcev z ekološkim kmetovanjem, mogoče tržiti kot ekološko ter jo ponujati javnim ustanovam, kot so vrtci in šole.

Ker morajo kmetovalci zaradi obremenjenih tal in zraka na onesnaženih območjih skrbno izbirati vrtnine in poljščine za ekološki način pridelave (zaradi različnih bioakumulacijskih sposobnosti posameznih vrst in sort) ali pa celo dokupovati krmo, je pridelava ekološke hrane na teh območjih bistveno otežena. Kmetovalce na teh območjih bi bilo zato smiselno spodbujati k okolju prijaznemu kmetovanju z dodatnimi sredstvi.

Ob postopkih podeljevanja okoljevarstvenih dovoljenj za tovarne oziroma naprave, ki povzročajo onesnaženje okolja večjega obsega, se postavlja vprašanje ureditve vplivnega območja delovanja tovrstne naprave, saj se v praksi dogaja, da je za tako napravo določeno vplivno območje z mejami parcele (ograje), čeprav vemo, da ima naprava, ki izpušča v okolje emisije (ali hrup), druge naravne fizikalne zakonitosti, ki niso vezane na meje parcele oziroma ograjeno zemljišče, na kateri taka naprava stoji. Z vprašanjem določitve vplivnega območja je namreč povezano vprašanje podelitve statusa stranke v postopku in morebitne odškodnine zaradi škodljivega vpliva naprave na bivalno okolje.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za kmetijstvo in okolje ter Agenciji Republike Slovenija za okolje, da vprašanja preučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) nanje v roku 30 dni odgovorita.

Predlog sklepa je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 27. 6. 2014 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanja državnih svetnikov mag. Petra Požuna in mag. Steva Ščavničarja glede soglasja k razrešitvi direktorja Javnega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice Jesenice. Predlog sklepa Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 27. 6. 2014.

Predlagatelj vprašanj mag. Peter Požun je podal kratko obrazložitev.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji sklep:

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14), obravnaval vprašanja državnih svetnikov mag. Petra Požuna in mag. Steva Ščavničarja glede soglasja k razrešitvi direktorja Javnega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice Jesenice ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanja mag. Petra Požuna in mag. Steva Ščavničarja in predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanja preuči in nanje odgovori.

Vprašanja mag. Petra Požuna in mag. Steva Ščavničarja se glasijo:

1. Ali je Vlada Republike Slovenije, preden je podala soglasje k razrešitvi direktorja Javnega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice Jesenice, preverila utemeljitev Sveta Javnega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice Jesenice k razrešitvi?
2. Ali je Vlada Republike Slovenije pri odločanju o soglasju k razrešitvi direktorja Javnega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice Jesenice upoštevala mnenje, ki ga je podalo Ministrstvo za zdravje v zvezi s sanacijskim programom, v katerem slednje ugotavlja, da je sanacijski načrt pripravljen skladno z izhodišči ministrstva, ki jih je za pripravo finančnih in sanacijskih načrtov posredovalo vsem javnim zavodom, katerih ustanovitelj je?
3. Ali bo Vlada Republike Slovenije vsem njenim predstavnikom v svetih javnih zavodov naročila, da pričnejo s postopki za razrešitev vseh direktorjev javnih zavodov, v katerih se sanacijski načrti ne uresničujejo v celoti in imajo zavodi v prvih 4 mesecih tega leta izkazano izgubo?

Obrazložitev:

Svet Javnega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice Jesenice je kot organ upravljanja Javnega zdravstvenega zavoda Splošne bolnišnice Jesenice (v nadaljevanju: JZZ SB Jesenice) na 5. redni seji 15. 5. 2014 sprejel sklep o razrešitvi direktorja JZZ SB Jesenice. Iz obrazložitve sklepa izhaja, da je Svet JZZ SB Jesenice sprejel sklep o razrešitvi direktorja JZZ SB Jesenice zaradi razloga malomarnega opravljanja dolžnosti, s čemer bi lahko nastale hujše motnje pri opravljanju dejavnosti JZZ SB Jesenice. Oceno o malomarnem opravljanju dolžnosti direktorja je Svet JZZ SB Jesenice utemeljil v sklepu 4/12, sprejetem na 4. seji 28. 4. 2014, ob obravnavi Sanacijskega programa za odpravo posledic poslovanja v letu 2013, v katerem se je direktorju očitalo, da naj ne bi pripravil realnega sanacijskega načrta, ki bi vseboval jasno opredeljene sanacijske ukrepe, aktivnosti in roke za realizacijo sanacijskih ukrepov, ovrednotene finančne učinke sanacijskih ukrepov in odgovorne osebe za njihovo izvrševanje. Prav tako je bilo v sklepu na podlagi zadnjega odstavka 38. člena Zakona o zavodih (ZZ-1) določeno, da ima direktor do 8. 5. 2014 pravico, da se pisno izjavi o razlogih za razrešitev.

Iz dopisa Ministrstva za zdravje direktorju JZZ SB Jesenice z dne 7. 5. 2014 izhaja, da je po oceni ministrstva Sanacijski načrt JZZ SB Jesenice, v povezavi s Programom dela in finančnim načrtom SB Jesenice za leto 2014 ter ob primerjavi s pripravljenimi dokumenti drugih bolnišnic, upošteval izhodišča, ki jih je Ministrstvo za zdravje posredovalo dne 23. 12.

2013 (dokument št. 410-105/2013-3), dne 30. 1. 2014 (dokument št. 410-105/2013/6) ter dne 17. 2. 2014 (dokument št. 410-105/2013-7). Ministrstvo ob tem navaja, da je po proučitvi Sanacijskega programa JZZ SB Jesenice ugotovilo, da ne glede na metodološki pristop k njegovi pripravi, ta vsebuje ključne parametre, to je aktivnosti, finančne učinke ter odgovorne osebe za implementacijo sanacijskih ukrepov.

Iz dopisa prav tako izhaja, da naj bi Ministrstvo za zdravje priporočilo članom sveta bolnišnice, da podajo vodstvu bolnišnice jasnejša izhodišča in priporočila glede izboljšanja oz. konkretizacije sanacijskega programa ter za dopolnitve postavijo razumne roke. V zvezi s postavljenim rokom 8. 5. 2014 za pisno izjavo direktorja JZZ SB Jesenice o razlogih za razrešitev, ki je bil določen s sklepom Sveta JZZ SB Jesenice z dne 28. 4. 2014, je namreč Ministrstvo za zdravje opozorilo, da Zakon o zavodih ne opredeljuje podrobneje roka, do katerega se mora direktor, ki so mu očitane določene pomanjkljivosti ali nepravilnosti pri delu, izjasniti, niti ne določa, ali je dovolj, da se direktorju omogoči zgolj ustna oblika argumentacije na sami seji (isti seji zavoda, na kateri ga svet zavoda seznanj z razlogom) ali pa se določi primeren rok in možnost pisne argumentacije ter samega zagovora na naslednji seji sveta zavoda. Pri tem je Ministrstvo za zdravje zavzelo stališče, da se direktorja na seji sveta zavoda seznanj z razlogi za razrešitev, da se mu določi primeren rok za pripravo argumentacije (pisne) in da se direktorju na naslednji seji, ki je sklicana po preteku tega roka, da tudi možnost ustnega pojasnila že posredovanih pisnih argumentov.

Vlada Republike Slovenije je soglasje k razrešitvi sprejela na 62. redni seji 12. 6. 2014 in se pri tem sklicevala zgolj na obrazložitev sklepa Sveta JZZ SB Jesenice, iz sporočila za javnost glede sprejetega soglasja pa prav tako ni razvidno, ali je pri tem upoštevala tudi mnenje Ministrstva za zdravje. Pomembno je namreč, da Vlada Republike Slovenije v vlogi ustanovitelja javnih zavodov skrbno odloča o razrešitvah, še posebej zato, ker se razrešeni delavci pogosto odločijo za zaščito svojih pravic po sodni poti in v neredkih primerih tožbo tudi dobijo. V takšnem primeru mora javni zavod zaposlenemu povrniti vse neizplačane plače z obrestmi in z njim ponovno skleniti delovno razmerje. Vsi sodni stroški, stroški plač, obresti in nadaljnje zaposlitve pa bremenijo javni zavod in njegova redna sredstva za izvajanje dejavnost in ne vladnega proračuna.

Kot izhaja že iz mnenja pristojnega Ministrstva za zdravje, je treba pri oceni realnosti sanacijskih programov javnih zdravstvenih zavodov upoštevati objektivno dejstvo, da so mnogi javni zdravstveni zavodi, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija, obremenjeni s kumulirano izgubo iz preteklih let, katere posledice se odražajo na poslovnem rezultatu. Za odpravo posledic večletne plačilne nesposobnosti so po sklepu Vlade RS prejele namenska sredstva iz državnega proračuna samo tri bolnišnice v letu 2009. Med njimi JZZ SB Jesenice ni bilo, kljub temu, da se je soočala s tovrstnimi težavami.

Kot dodaten objektivni dejavnik za poslovanje z negativnim izidom Ministrstvo za zdravje navaja, da je konec leta 2013 za javne zdravstvene zavode nastala dodatna obveznost vključitve stroškov za odpravo tretje četrtine plačnih nesorazmerij, ki ni bila upoštevana v kalkulacijo višjih prihodkov, kar je posledično povečalo negativni izid in učinki ukrepov sanacije za leto 2013 posledično niso bili zadostni za zagotovitev izravnane poslovanja.

Če bi se pri oceni o realnosti in učinkovitosti izvrševanja predlogov sanacijskih ukrepov za odpravo posledic poslovanja v preteklem letu ravnali zgolj na podlagi finančnih podatkov krajšega obdobja, brez upoštevanja ostalih pomembnih okoliščin poslovanja javnih zdravstvenih zavodov, bi lahko sveti javnih zdravstvenih zavodov najbrž kar po tekočem traku sprožali postopke za razrešitev direktorjev zavodov, saj v prvem četrtletju 2014, navkljub izvajanju sanacijskih ukrepov, izgubo beleži še kakšen drug javni zdravstveni zavod in ne samo JZZ SB Jesenice (po podatkih Ministrstva za zdravje je kar 17 od skupaj 26 javnih bolnišnic leto 2013 zaključilo s primanjkljajem v skupni višini 41.329.630 evrov). V razmerah, v kakršnih trenutno delujejo javni zdravstveni zavodi, in ob upoštevanju številnih

zunanjih dejavnikov, na katere nimajo veliko vpliva, bi bilo za razrešitev dolžnosti direktorja posameznega javnega zdravstvenega zavoda verjetno treba najti še kakšne bolj utemeljene razloge kot zgolj domnevno nerealnost sanacijskega programa.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da vprašanja preuči in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) nanje v roku 30 dni odgovori.

Predlog sklepa je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 27. 6. 2014 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor predsednika Državnega zbora na pobudo državne svetnice Bojane Potočan v zvezi z večjo vključenostjo različnih javnosti v pripravo zakonodaje.

- - -

3. točka dnevnega reda:

- Odnos države do lokalnih skupnosti

Po elektronski pošti 27.6.2014 so državne svetnice in svetniki prejeli naslednja gradiva:

- Resolucijo Skupnosti občin Slovenije ob posegih v področje lokalne samouprave, ki so jo sprejeli predstavniki občin članic Skupnosti občin Slovenije 16. aprila v Velenju in so jo tudi državne svetnice in svetniki prejeli že aprila po elektronski pošti.
- Izhodišča za pripravo Strategije razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji, ki jih je sprejela Vlada na 31. redni seji 30. 10. 2013.
- Pobudo Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesne skupine lokalnih interesov glede sodelovanja Vlade z združenji občin in
- odgovor Vlade Republike Slovenije na navedeno pobudo.

Predlog sklepa Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2014.

Besedo je imel Bojan Kekec.

Razpravljali so Milan Ozimič, Bojan Kontič in Dušan Strnad.

Predsednik je predlagal, da Državni svet sprejme naslednji s k l e p:

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, na podlagi drugega odstavka 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) ter na podlagi obravnave problematike odnosa države do lokalnih skupnosti, sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet podpira Resolucijo Skupnosti občin Slovenije ob posegih v področje lokalne samouprave, ki so jo sprejeli predstavniki občin članic Skupnosti občin Slovenije 16. aprila 2014 v Velenju.

Predlog sklepa je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

4. točka dnevnega reda:

- Poročilo o izvajanju programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2011–2015, EPA 1996-VI

Poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 19. 5. 2014 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Mnenje komisije so prejeli po elektronski pošti s sklicem. Predlog mnenja Državnega sveta so prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2014.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič je pojasnil stališče komisije.

Generalni direktor Direktorata za investicije in vode dr. Boštjan Petelinc na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje je podal dodatno obrazložitev.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o izvajanju programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2011–2015

Državni svet **se je seznanil** s Poročilom o izvajanju programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2011–2015 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada na podlagi desetega odstavka 57. člena Zakona o vodah.

Glede na opozorilo predlagatelja poročila, da je pravočasen sprejem Programa ukrepov upravljanja voda za obdobje 2015–2022 predpogoj za črpanje evropskih sredstev za aktivnosti v okviru cilja 6 »Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite in trajnostne rabe virov«, je nujno, da se ta dokument sprejme do 22. 12. 2015 in da se ne bo ponovila zgodba iz iztekajočega obdobja, ko je bil program ukrepov upravljanja voda sprejet z veliko zamudo.

V zvezi z realizacijo trenutno veljavnega Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (v nadaljevanju: operativni program) Državni svet opozarja, da dinamika izvajanja del ni taka, da bi lahko Slovenija v zahtevanem roku izpolnila obveze in pravočasno zagotovila odvajanje komunalne odpadne vode v kanalizaciji in ustrezno čiščenje na komunalni čistilni napravi. Ker gre za naloge, ki jih izvajajo občine v okviru obvezne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, se Državnemu svetu postavlja vprašanje, kdo bo prevzel odgovornost za zamude pri izpolnjevanju evropskih zahtev, če bo Evropska komisija sprožila postopek zoper Slovenijo - občine ali država. Glede na dejstvo, da je Slovenija v novi finančni perspektivi upravičena do manj evropskih sredstev kot v preteklem obdobju, Državni svet dodatno zanima, ali bodo občine za dokončanje teh projektov upravičene do evropskih sredstev v novi finančni perspektivi 2014–2020.

Kot primer Državni svet navaja Občino Tolmin, ki mora do konca 2017 zgraditi 10 čistilnih naprav, če želi zasledovati cilje in izpolniti pogoje operativnega programa, kar skupaj zneso

okoli 15 mio evrov. Državni svet ugotavlja, da je Zahodna kohezijska regija mnenja, da ta sredstva ne bo mogoče dobiti v okviru operativnega programa, ki se pripravlja za novo finančno perspektivo 2014–2020. Državni svet meni, da bi moral biti novi operativni program podlaga za koriščenje evropskih sredstev za dokončanje objektov za odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, saj občine v nasprotnem primeru finančno ne bodo sposobne zgraditi javne kanalizacije. Po mnenju Državnega sveta bi bilo treba ponovno pregledati meritve o stanju voda in ugotoviti nujnost gradnje čistilnih naprav, saj z vidika ustreznosti stanja oziroma onesnaženosti voda v marsikateri aglomeraciji izgradnja čistilne naprave sploh ni smiselna.

Državni svet ugotavlja, da iz ocene načrta upravljanja voda izhaja, da verjetno pomeni zahteva o čiščenju komunalne odpadne vode z malimi komunalnimi čistilnimi napravami na celotnem območju države za aglomeracije, manjše od 50 PE, pretirano zahtevo z vidika stanja voda, prav tako pa je podana ocena, da bi bilo treba ponovno preveriti zahteve za čiščenje komunalne odpadne vode v aglomeracijah od 50 do 2000 PE na območjih, kjer so vode kljub obremenitvam v dobrem stanju. Te ocene izhajajo iz analize obremenitve voda s hranili iz poselitve in kmetijstva, ki kažejo, da je bilanca stanja voda v večjem delu Slovenije sorazmerno ugodna. Glede na predstavljeno ugotovitev Državni svet pričakuje, da se bo to upoštevalo v naslednjem operativnem programu in bodo za območja z ugodnim stanjem voda zahteve sledile Direktivi o čiščenju komunalne odpadne vode, ki je milejša od veljavne slovenske ureditve.

Dodatno Državni svet opozarja na pobudo državnega svetnika Uroša Brežana, ki jo je Državni svet podprl na 16. seji 19. 3. 2014 in na katero je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje odgovorilo z dopisom z dne 25. 4. 2014. V njej je državni svetnik predlagal, da bi se operativni program prilagodil na način, da bi bile ustrezno dimenzionirane večprekatne pretočne greznice razumljene kot male komunalne čistilne naprave; da bodo občine dolžne poskrbeti za ureditev čistilnih naprav in kanalizacijskih sistemov le na območjih poselitve, ki so obremenjena z več kot 2.000 PE, in da se ustrezno podaljšajo roki za izvedbo operativnega programa. Glede na odgovor Ministrstva za kmetijstvo in okolje Državni svet pričakuje, da se bo v najkrajšem možnem času pristopilo k pripravi sprememb in dopolnitev zahtev iz Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadne vode iz malih komunalnih čistilnih naprav ter zatem k prilagoditvi operativnega programa.

V povezavi z ugotovitvami inšpekcijske službe, da je veliko posegov v vodna in priobalna zemljišča posledica neusklajenega delovanja in različnih ciljev področja okolja in kmetijstva, Državni svet ugotavlja, da se v zadnjih nekaj desetletjih področju upravljanja voda, ki nima urejene ustrezne institucionalne organiziranosti, ni namenjal zadostne pozornosti. Posledično se to vidi v tem, da se na nivoju države niso sprejemale odločitve o celovitem dolgoročnem načrtovanju urejanja voda, saj so bile zadnje vodnogospodarske osnove Slovenije izdelane 1978. Ker je to področje podhranjeno, prihaja na terenu do slabših izvedb, poleg tega so objekti slabo vzdrževani. Državni svet meni, da je končno prišel čas, da se področje upravljanja voda sistemsko uredi in več pozornosti nameni investicijam v protipoplavno varnost. Ker se v preteklosti temu področju ni namenjal zadostnih sredstev, se danes težave zaradi nevdzdrževanja objektov za varstvo pred poplavami le še akumulirajo. Ker se Državni svet zaveda finančnih težav države, je nujno, da se na državni ravni čim prej, na podlagi strokovne ocene o učinkovitosti zmanjševanja poplavne ogroženosti, sprejme odločitev o prednostnih projektih (npr. poplavna varnost Ljubljane, Železniki, Celje) in o konceptu ravnanja v primeru poplav večjega obsega ter temu ustrezno zagotovijo tudi sredstva.

Državni svet meni, da je ozaveščanje prebivalstva in njihovo zavedanje o lastni zaščiti čedalje bolj pomemben dejavnik varstva pred poplavami, pri čemer ugotavlja, da zaradi slabega vzdrževanja objektov v preteklosti ni nujno, da so napovedi Agencije za okolje pravilne, posledično pa ni mogoče vnaprej predvideti ustreznega ukrepanja.

V zvezi s predlogom, da se v delovno skupino, ki pripravlja sistemske spremembe Zakona o vodah in načrt upravljanja z vodami, vključijo predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, je bil Državni svet seznanjen, da bo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenija vključena v javno razpravo v drugi fazi kot eden od ključnih deležnikov s področja kmetijstva, medtem ko trenutno pripravlja osnutek načrta upravljanja voda za naslednje obdobje s strani resornega ministra imenovana delovna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki resornega ministrstva z različnih področij (okolje, kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo). Državni svet še ugotavlja, da so ključne javnosti tudi lokalne skupnosti oziroma župani občin s svojimi strokovnimi službami, nevladne organizacije in nosilci rabe vode.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Predlog mnenja je bil sprejet (34 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 34 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

5. točka dnevnega reda:

- **Poročilo o delu Specializiranega državnega tožilstva RS za leto 2013, EPA 1983 - VI**

Poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 14. 5. 2014 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo je obravnavala Komisija za državno ureditev. Poročilo komisije so prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2014. Predlog mnenja Državnega sveta so prav tako prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2014.

Poročevalka Komisije za državno ureditev Bojana Potočan je pojasnila stališče komisije.

Besedo je imel Drago Ščernjavič.

Višja državna tožilka Mojca Gruden na Specializiranem državnem tožilstvu je podala dodatno obrazložitev.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Poročilu o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenija za leto 2013

Državni svet **se je seznanil** s Poročilom o delu Specializiranega državnega tožilstva Republike Slovenije za leto 2013, (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložilo Specializirano državno tožilstvo Republike Slovenije.

Poročilo Specializiranega državnega tožilstva je v skladu z določbami 148. člena ZDT – 1 (Zakon o državnem tožilstvu), po katerem je ta dolžan enkrat letno o svojem delu poročati Državnemu zboru.

Specializirano državno tožilstvo, ki se je oblikovalo 2012, je pristojno za najzahtevnejša kazniva dejanja. Gre za kazniva dejanja zoper gospodarstvo glede na višino kazni, za korupcijska kazniva dejanja, kazniva dejanja s področja terorizma, spravljanja v suženjsko razmerje in kazniva dejanja trgovine z ljudmi. Specializirano državno tožilstvo ima pristojnosti tudi na področju Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora.

Državni svet ugotavlja, da se je število obsojenih oseb 2013 povečalo za več kot 20 %, prav tako se je povečalo število vloženih obtožb in izrečenih zapornih kazni. 2013 nobena obsodilna sodba ni bila samo denarna, ampak tudi zaporna. 2013 je sodišče odvzelo premoženjsko korist 34 polnoletnim storilcem, kar je več kot leto prej. Specializirano državno tožilstvo je 2013 vložilo prve tožbe na podlagi ZOPNI (Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora) zoper 5 polnoletnih oseb in 2 pravni osebi v višini nekaj manj kot 4 milijone evrov.

Po mnenju Državnega sveta je zelo pomembno, da so bili obsojeni tudi ljudje z družbeno in finančno močjo, ki so doslej veljali za nedotakljive, kar lahko okrepi zaupanje državljanov v pravosodni sistem.

Izpostavljeno je bilo uspešno delo specializiranih preiskovalnih skupin, 2013 je bilo ustanovljenih 7 takšnih. V primerih s področja gospodarskega in organiziranega kriminala je zaradi specifičnosti obravnavanih zadev potrebno dlje časa trajajoče, usmerjeno in usklajeno delovanje več organov in institucij, ki razpolagajo z različnimi znanji in specializirane skupine vse to omogočajo. 2013 je bilo zaznati večje število kazenskih ovadb s področja korupcijskih kaznivih dejanj, povečalo pa se je tudi število vloženih kazenskih ovadb s področja delovnih razmerij in socialne varnosti.

Rezultati Specializiranega državnega tožilstva 2013 so pokazali, da je za preganjanje najzahtevnejših kaznivih dejanj nujna strokovno močna, specializirana in centralizirana enota tožilstva in zato se samostojna ureditev Specializiranega državnega tožilstva kaže kot dobra rešitev. Tudi zato je 2013 lahko uspešno zaključilo nekaj izjemno odmevnih postopkov.

Državni svet podpira prizadevanja Specializiranega državnega tožilstva in Vrhovnega državnega tožilstva, da čim prej pride do sprememb Zakona o državnem tožilstvu, ki bodo omogočile učinkovito izvajanje nalog Specializiranega državnega tožilstva na področju finančnih preiskav in bodo uredile tudi druga bistvena vprašanja, pomembna za delo Specializiranega državnega tožilstva. Spremembe zakonodaje bodo npr. omogočile, da na razpisih za tožilska mesta v Specializirano državno tožilstvo lahko kandidirajo tudi diplomirani pravniki s pravosodnim izpitom, ki sicer niso tožilci, imajo pa določena znanja, s čimer se bo Specializirano državno tožilstvo okrepilo s specifičnimi znanji s civilnega, finančnega in gospodarskega področja prava. Ta znanja so nujna za uspešno preiskovanje finančnih preiskav in povečanje njihovega števila.

Državni svet prav tako podpira prizadevanja Specializiranega državnega tožilstva za ureditev vseh pogojev za njihovo delovanje, kadrovskih in finančno materialnih, kot so dopolnitev in obnova voznega parka in računalniške opreme. Država bi morala prednostno obravnavati ureditev prostorov za hranjenje, ravnanje in delo s tajnimi podatki, od stopnje zaupno dalje. Glede ureditve teh prostorov Državni svet predlaga, da bi Specializirano državno tožilstvo ustrezne prostore poskusilo najti tudi prek Ministrstva za obrambo, ki ima v lastni veliko praznih objektov.

* * *

Za poročevalko je bila določena državna svetnica Bojana Potočan.

Predlog mnenja je bil sprejet (34 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 34 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

6. točka dnevnega reda:

- **Predlog sklepa o dopolnitvi sklepa o izvolitvi predsednikov, podpredsednikov in članov komisij Državnega sveta Republike Slovenije**

Predlog sklepa je obravnaval Kolegij Državnega sveta.

Državni svetnik Rudi Matjašič je izrazil željo, da bi sodeloval v Komisiji za kulturo, znanost, šolstvo in šport in Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide.

Državni svetnik Bojan Kontič je izrazil željo, da bi sodeloval v Komisiji za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisiji za državno ureditev.

Predlog sklepa Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 1. 7. 2014.

Besedo je imel Miloš Pohole.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Na podlagi tretjega in četrtega odstavka 45. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) ter 78. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) je Državni svet Republike Slovenije na 20. seji 2. 7. 2014 sprejel

SKLEP

O DOPOLNITVAH SKLEPA O IZVOLITVI PREDSEDNIKOV, PODPREDSEDNIKOV IN ČLANOV KOMISIJ DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

1. Pod II. točko Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za državno ureditev se doda:
 - **član:** Bojan KONTIČ
2. Pod VI. točko Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se doda:
 - **član:** Bojan KONTIČ
3. Pod točko V. Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za kulturo, znanost, šolstvo in šport se doda:
 - **član:** Rudi MATJAŠIČ, mag. posl. ved.
4. Pod točko VII. Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se doda:
 - **član:** Rudi MATJAŠIČ, mag. posl. ved.

Predlog sklepa je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

7. točka dnevnega reda:

- Obravnava zaključkov posveta »Kako vrniti denar, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino?«

Poročilo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance s predlogi zaključkov so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 24. 6. 2014.

Predlog sklepov Državnega sveta so prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2014.

Na klop so državne svetnice in svetniki prejeli amandma dr. Janvita Goloba k predlogu sklepa.

Poročevalec Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance dr. Janvit Golob je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so Drago Ščernjavič in Janko Požežnik.

Predsednik je dal na glasovanje amandma državnega svetnika dr. Janvita Goloba k predlogu sklepa Državnega sveta:

A M A N D M A:

Drugi odstavek predloga sklepov se spremeni tako, da se glasi:

»Posvet sta povezovala državna svetnika dr. Janvit Golob in Drago Ščernjavič, uvodoma pa je udeležence posveta nagovoril predsednik Državnega sveta Mitja Bervar.«

Predlagani amandma je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa skupaj s sprejetim amandmajem:

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) ter na podlagi posveta z naslovom *Kako vrniti denar, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino?*, sprejel naslednje

S K L E P E:

Državni svet Republike Slovenije je 14. marca 2014 organiziral posvet z naslovom *Kako vrniti denar, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino?*

Posvet sta povezovala državna svetnika dr. Janvit Golob in Drago Ščernjavič, uvodoma pa je udeležence posveta nagovoril predsednik Državnega sveta Mitja Bervar.

Z uvodnimi prispevki so sodelovali naslednji razpravljavci: dr. Gregor Virant, James S. Henry, mag. Janez Fabijan, mag. Blaž Kavčič, Marko Golob, Drago Ščernjavič, Jana Ahčin, Darko Muženič in Daniel Starman.

Na podlagi predstavitev in razprave na posvetu so bili oblikovani naslednji s k l e p i :

Državni svet Republike Slovenije želi z razpravo o možnosti vrnitve denarja, ki je bil iz Slovenije odnesen v tujino, opozoriti na večplastnost problema odtekanja denarnih sredstev

v davčne oaze. V javnosti in nekaterih strokovnih krogih krožijo različne ocene o slovenskem premoženju v tujini. Po nekaterih ocenah gre za nekaj več deset milijard evrov. Številni odlivi so povezani z davčnimi goljufijami in izogibanjem plačevanja davkov. Dejstvo, da bogatim uspe skriti premoženje in od tega ne plačajo davkov, pomeni, da se zagotavljanje sredstev za javno porabo prenese na državo, družbo oziroma na državljane, ki zato plačujejo višje davke in so dodatno finančno obremenjeni.

Po podatkih, ki jih je analiziral James S. Henry, glavni ekonomist nevladne organizacije, ki se bori proti davčnim oazam in ki je na posvetu predstavil svoje raziskovalno delo na tem področju, se danes v davčnih oazah nahaja in izogiba obdavčitvi med 18 in 23 bilijonov EUR, kar pomeni, da se v davčnih oazah skriva več kot 10 % svetovnega BDP. Z obdavčitvijo vseh skritih denarnih sredstev bi se na letni ravni samo v proračune evropskih držav iz tega naslova nateklo od 90 do 140 milijard EUR. Ocene za Slovenijo kažejo, da je v davčnih oazah za 35–55 milijard EUR, zaradi česar je za državo v sistemu davkov izgubljenih letno za 500–700 milijonov EUR.

V zadnjih 30-ih letih je prišlo do prave globalizacije izogibanja davkov, zanemarljivo število davčnih oaz pa se je razraslo na več kot 85. Ugotovitve kažejo na obstoj zelo obsežne industrije, v kateri sodelujejo največje svetovne korporacije, najvplivnejše finančne ustanove, pomembne svetovne revizijske hiše in odvetniške pisarne. Kljub vse pogostejšim in odločnejšim pozivom k razkrivanju podatkov tako o dejanskih lastnikih, ki transferirajo denarna sredstva, o opravljenih poslih multinacionalk ter o objavi podatkov o mednarodnih bančnih naložbah v posameznih državah, do ustreznega ukrepanja in zadovoljivih rezultatov doslej še ni prišlo. Eden od načinov, da se omeji globalno industrijo, ki bogati na račun izogibanja davkom, je v preprečevanju tekmovanja med državami, katera bo utajevalcem ponudila nižje davke in s tem ugodnejše pogoje poslovanja ter neupravičene zasluge. Trenutni sistem davčne konkurence ni optimalen, zato bi bile potrebne reforme na področju obdavčenja multinacionalk ter boljša izmenjava podatkov med davčnimi organi, spremeniti pa bi se morala tudi vloga bank na tem področju, in sicer na globalni ravni.

Državni svet meni, da mora boj proti gospodarskemu kriminalu in korupciji postati ena od najvišjih prioritet pristojnih organov v državi, kar bo krepilo splošen občutek v družbi, da v prihodnje ne bomo več priča pojavom, ki so močno prispevali k stanju, v katerem se je znašla Slovenija. Velja namreč prepričanje, da je obseg gospodarskega kriminala in korupcije zelo velik in da se v preteklem obdobju s tem problemom v državi nismo resno soočali. Pomembno je, da se razčistijo stvari za nazaj in da tisti, ki so spoznani kot udeleženci kaznivih dejanj, nosijo odgovornost in so kaznovani, po drugi strani pa je nujno resno sporočilo, da v prihodnje obstaja velika verjetnost, da bodo kazniva dejanja s področja gospodarskega kriminala in korupcije odkrita, preiskana in sprocesirana prek tožilstev in sodišč.

Vprašanje, ki se upravičeno zastavlja, se nanaša na povrnitev s kaznivimi dejanji pridobljenega premoženja. To je mogoče s tremi obstoječimi zakonskimi mehanizmi, od katerih se dva nanašata na nezakonito pridobljeno premoženje, tretji pa na premoženje, kjer sicer ni dokazano, da je bilo nezakonito pridobljeno, ni pa izkazan izvor tega premoženja. Ti trije mehanizmi so odvzem protipravno pridobljene premoženjske koristi v zvezi s kaznivim dejanjem, ukrepi po Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, tretji ukrep pa je s področja davčne zakonodaje, kjer lahko davčna uprava odmeri davek po zelo visoki stopnji na premoženje nezakonitega izvora.

Podatki, ki jih zbira in analizira Banka Slovenije, kažejo, da je bilo 2012 pri posamičnih transakcijah nad 50.000 evrov za 526 milijonov evrov odlivov, pri čemer pa velja opozoriti, da je npr. v tem letu znotraj te vrednosti samo plačilo uvoza nafte družbe Petrol znašalo pol milijarde evrov. V tem in podobnih primerih torej ni mogoče govoriti o kriminalni dejavnosti in izogibanju davkov, kot se pogosto na splošno zmotno interpretira odliv večjih denarnih

sredstev v določene davčne oaze. V Banki Slovenije sicer menijo, da ta pojav skrivanja denarja v davčnih oazah obstaja, vendar ocenjujejo, da je bistveno manjši, kot se ga skuša prikazovati.

Predstavljene naloge Urada za preprečevanje pranja denarja so omejene na sekundarni nadzor in finančne preiskave. Na podlagi njihovih analiz se z ugotovitvami seznanijo policija oz. tožilstvo in druge državne organe, kot je na primer DURS. Zavezanci so na podlagi zakona dolžni uradu sporočiti vse gotovinske transakcije, ki presegajo 30.000 evrov.

Prav tako so zavezanci dolžni sporočiti tudi vse negotovinske transakcije, ki so namenjene v eno od držav, kjer se ne izpolnjujejo v zadostni meri ukrepi za preprečevanje pranja denarja in financiranje terorizma. Ta seznam se deloma prikriva s seznamom off shore držav, ki ga ima Davčna uprava. Podatki za 2012 kažejo, da je vrednost nakazil, ki so presegala 30.000 evrov, znašala približno 350 milijonov evrov. 2013 je bil kumulativni znesek teh transakcij 300 milijonov evrov.

2012 je bilo zabeleženih 15.800 gotovinskih transakcij, ki so bile sporočene uradu, v skupni vrednosti 1,5 milijarde evrov, 2013 pa 1,2 milijarde evrov. Ti zneski zajemajo vse gotovinske transakcije in ne le nakazila v davčne oaze, ki so presegale znesek 30.000 evrov, in ki so bile sporočene uradu, ne glede na to, ali je šlo za polog ali za dvig iz konkretnega računa.

Zagotavljanje transparentnosti poslovanja z vzpostavitvijo centralnih registrov dejanskih lastnikov pravnih oseb je nujni pogoj tudi za postopke, ki bi omogočili vračilo denarja in odvzem nezakonito pridobljenega premoženja. Bolj kot samo odlivanje kapitala v off shore centre je problematično predvsem ustanavljanje družb v off shore centrih in odlivanje sredstev na račune teh družb zaradi prikrievanja lastništva. Če se namreč izhaja iz tega, da nekdo prenaša kapital v tujino zaradi prikrievanja lastništva ali pa zato, ker ta denar izvira iz kaznivih dejanj, je nerealno pričakovati, da se bo ta denar vrnil v Slovenijo, saj je tam ravno zaradi tega, da se ne bi ugotovilo lastništva.

Trenutno v Davčni upravi Republike Slovenije tečejo projektno usmerjeni nadzori, med drugim tudi nadzor nakazil v davčne oaze. Davčna uprava opozarja, da nakazila v davčne oaze ali pa poslovanje s podjetji, ki imajo sedež v davčnih oazah, seveda v večini primerov ni v nasprotju z zakonom, res pa je, da so to področja, ki so zelo ugodna za kršitve in jih je zato treba zelo natančno nadzirati. Obseg držav, kjer se opravljajo pregledi, se širi in zajema 46 držav, ki predstavljajo tvegana območja, kjer se pojavljajo davčne utaje in drugi davčni prekrški.

Okrepiti bi bilo treba število davčnih inšpektorjev, saj se je treba zavedati, da predstavljajo sankcioniranje na podlagi ugotovljenih prekrškov ter zavarovanje in izterjava davčnega dolga, izredno zahtevne postopke, ki zahtevajo specializacijo posameznih inšpektorjev za določena področja.

Največ nepravilnosti, ki jih ugotavlja Davčna uprava, je v zvezi z nepravilno stopnjo pri obračunavanju davčnega odtegljaja, sledi nepriznavanje odhodkov zaradi prikazovanja nekaterih navideznih poslov, nepravilno izkazovanje prihodkov iz naslova obresti od danih posojil off shore družbam, neupravičeno izkazovanje odhodkov in prikrita izplačila dobička. Pri fizičnih osebah so nadzori usmerjeni v prilive na njihove račune in njihovo morebitno povečanje premoženja, preverja pa se tudi, ali gre za obdavčljive dohodke, ki so jih fizične osebe prejele in prijavile.

Verjetnost, da bi lahko s preganjanjem kriminala povrnili občuten delež izgubljenih sredstev, je majhna, saj tudi zelo razvite države, ki imajo represivne sisteme z dolgoletno tradicijo, lahko povrnejo le manjši delež teh sredstev.

Borba z gospodarskim kriminalom namreč zahteva predvsem vrhunsko usposobljenost s specializiranimi kriminalističnimi znanji, pa tudi funkcijska znanja s področja mednarodnih financ, davkov in podobno, kar pa smo v Sloveniji doslej pri ugotavljanju in preganjanju tovrstnega kriminala pogrešali. Rešitev problema je mogoča z oblikovanjem multidisciplinarnih delovnih skupin, v katere bi se pritegnilo strokovnjake s potrebnimi znanji.

Te aktivnosti, ki niso stvar posameznih ministrstev, zahtevajo zelo odločno, koordinirano, centralizirano ukrepanje države in vseh njenih inštitucij.

Ukrepi, ki bodo temeljili zgolj na preganjanju kriminala in na zaostrovanju kontrole, nimajo dovolj močne povezave z vzrokom problema, ki je v vse večjem ekscesnem prisvajanju vrednosti, kar je pojav v svetovnem merilu, tudi na račun izogibanja plačevanja davkov, in gre v breme večine državljanov, realnega sektorja in socialne države. Formalno gre lahko sicer za zakonito poslovanje, vendar zgolj v dobro finančne elite.

Vsekakor velja podpreti vračanje nezakonito odnesenega denarja, vendar se je treba pred tem vprašati, kaj storiti, ko bo denar na ta ali drug način vrnjen v Slovenijo. Ali imamo postavljene sisteme, da bo ta denar produktivno uporabljen? Ali bomo zgolj poskrbeli za nov krog kroženja denarja, ki je z vidika narodnega gospodarstva škodljiv? To se bo zgodilo, če se kaj bistvenega ne bo spremenilo, predvsem pa zavedanje, da je finančni zlom posledica napačnih odločitev finančnega sektorja, ki pa zdaj predpisuje varčevalne ukrepe vsem ostalim.

Državni svet podpira predloge, ki so bili predstavljeni s strani nekaterih razpravljavcev (Danijel Starman, Drago Ščernjavič), da se s pripravo novih zakonskih rešitev skuša premoženje, ki so ga v nesorazmerni velikosti v preteklosti pridobili posamezniki, vrne v Slovenijo.

Predlog mnenja skupaj s sprejetim amandmajem je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

8. točka dnevnega reda:

- Obravnava zaključkov posveta »Strategija razvoja slovenskega bančništva«

Poročilo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance s predlogi zaključkov so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 24. 6. 2014.

Predlog sklepov Državnega sveta so prejeli po elektronski pošti 30. 6. 2014.

Poročevalka Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance mag. Marija Lah je pojasnila stališče komisije.

V razpravi je sodeloval Igor Antauer.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 20. seji 2. 7. 2014, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) ter na podlagi posveta z naslovom *Strategija razvoja slovenskega bančništva*, sprejel naslednje

S K L E P E:

Državni svet Republike Slovenije je 24. marca 2014 organiziral posvet z naslovom *Strategija razvoja slovenskega bančništva*.

Posvet je povezovala državna svetnica mag. Marija Lah, uvodoma pa je udeležence posveta nagovoril predsednik Državnega sveta Mitja Bervar.

Z uvodnimi prispevki so sodelovali naslednji razpravljavci: dr. Boštjan Jazbec, dr. Uroš Čufer, Jim Ellert, dr. France Arhar, Sibil Svilan.

Na podlagi predstavitev in razprave na posvetu so bili oblikovani naslednji s k l e p i :

Izhajajoč iz predpostavke, da se proces stabilizacije slovenskega bančnega sektorja postopno zaključuje, je kot del širše ekonomske reforme za učinkovitejše gospodarstvo nujna razprava tudi o reformi bančnega sistema. Kaže namreč, da dokapitalizacija in sanacija bank, tudi z vključitvijo Družbe za upravljanje terjatev bank v proces prenosa slabih terjatev, sama po sebi ne zagotavlja podpore, ki jo od bančnega sektorja pričakuje ostala gospodarska sfera.

Z dokapitalizacijo bank naj bi se v slovenskem finančnem sektorju vzpostavila takšna stopnja finančne moči, ki naj bi, ob izpolnjenih drugih pogojih, omogočila prestrukturiranje podjetij. Vendar pa ni mogoče mimo dejstva, da je slovenska kriza predvsem notranja kriza, ki je močno prizadela tako gospodarstvo kot bančni sistem. Z zmanjševanjem kapitala kot posledice povečevanja slabih terjatev se je ustrezno nižala tudi kapitalska ustreznost, ki je bila potrebna sanacije, vendar sama sanacija ne pomeni izhoda iz krize. Slovenske banke namreč lahko izločijo vsa slaba posojila iz svojih bilanc, vendar še vedno ostaja vprašanje, komu bodo te banke posojale, če imamo na drugi strani velik del podjetij, ki so tako zadolžena, da ne morejo dobiti novega posojila pri katerikoli banki. Vprašanje razdolževanja slovenskega gospodarstva in zmanjševanje slabih terjatev v bankah je zato nujno povezano. Problem je tudi obstoječa insolvenčna zakonodaja, ki še vedno omogoča koncepte, kot so prisilna poravnava in ostale načine podaljševanja možnosti prestrukturiranja podjetij.

Soočeni smo z intenzivnim procesom vračanja najetih kreditov slovenskih bank v tujino, zastavlja pa se vprašanje, ali je odliv teh finančnih sredstev v tujino optimalna rešitev, saj se samo z domačim potencialom ne da pospešiti rasti in zadovoljivo financirati gospodarstva. Banke niso več pripravljene še naprej sprejemati dosedanjega tveganja in očitno postaja, da kreditiranje bank ne bo gonilna sila izhoda iz te krize. Kreditna sposobnost slovenskih podjetij je namreč zelo nizka in je pogojena s premajhno dobičkonosnostjo in šibkim denarnim tokom, iz katerega bi lahko poplačevala te kredite. Poleg tega predstavlja izjemen problem pomanjkanje kapitala, saj izračuni kažejo, da znaša primanjkljaj med slovenskimi podjetji približno 5 milijard evrov. Ob takšnem stanju je vprašanje, ali bodo očiščene banke sploh pripravljene financirati gospodarstvo, ali pa se bodo raje zatekle v manj tvegane naložbe, torej v financiranje prebivalstva in drugih produktov, ki so še na trgu. Tveganje, ki so ga banke pripravljene sprejeti, se v trenutni situaciji omejuje na projekte, kjer se lahko pričakuje zanesljivo vračanje kreditov na podlagi bodočih denarnih tokov, in ne tako, kot je bila praksa v preteklosti, na podlagi zavarovanj. Gospodarstvo pričakuje večjo pripravljenost bank, razbremenjenih slabih naložb, za sodelovanje. Podjetja, ki so sposobna preživeti na trgu in se razvijati, zaman čakajo na kapital za prestrukturiranje. Čakanje bank, da bodo podeljevale kredite šele ob že doseženi gospodarski rasti, je škodljivo, saj bi jo morale banke s svojo aktivnostjo spodbujati.

Slovenski bančni sistem potrebuje konsolidacijo tako v stroškovnem delu, lastniški strukturi kot tudi v številu bank. Število bank se ni bistveno zmanjšalo, prav tako ni zaslediti tendence po zmanjševanju produktov, ki jih banke ponujajo. Potrebna je diferenciacija in specializacija bank. Prostor za majhne banke, ki imajo praviloma zelo omejen dostop do trga kapitala, se vse bolj krči, zahteve po kapitalski trdnosti pa so vse večje. Prave prilagoditve strukturi, ki je nujna glede na spreminjajoče svetovne bančne trende, slovenske banke še niso opravile in jih v prihodnosti to še čaka. Izziv, ki je povezan s tem, so nove tehnološke možnosti in alternative z bolj odprtim sistemom, kot je bil do zdaj, in pomembnejšim vplivom mednarodnih bank.

Slovenija spada med države, ki imajo najmanjši pritok tujega kapitala v obliki tujih investicij. Doslej je pritok potekal prek bank in banke so prevzele tveganja za vse posle, ki so se dogajali v Sloveniji. Danes je tudi ta pritok kapitala problematičen zaradi tega, ker se je krog

posojilodajalcev, ki bi želeli posojati slovenskim bankam, izjemno skrčil, zato se pritok tujega kapitala v Slovenijo zagotavlja prek izdaje državnih obveznic.

Ko govorimo o sanaciji bank in prestrukturiranju podjetij kot pomembnima predpogojema oživljanja slovenskega gospodarstva, se je treba zavedati, da v slovenskem bančnem prostoru in tudi širše še vedno ni vzpostavljena stopnja zaupanja, ki bi bankam in investicijskim podjetjem na evropsko primerljivem trgu omogočala konkurenčno delovanje. Z odločitvami, ki so in še ustvarjajo nezaupanje, ta trg ni dosegljiv, odvrča pa tudi tuje vlagatelje, da bi vstopili na naš trg. Posledice splošnega nezaupanja se kažejo v nezmožnosti, da bi se Slovenija na mednarodnih trgih zadolževala po ugodnejših obrestnih merah, posledice nekonkurenčnosti pa čuti gospodarstvo, zato je nujna uvedba evropskih standardov bančnega in podjetniškega poslovanja in držanja t. i. zlatih pravil, ki določajo pogoje kreditiranja.

Pomembna sestavina, ki se nanaša na vzpostavljanje izgubljenega zaupanja, se veže na način korporativnega upravljanja v prihodnje, torej na vprašanja, povezana z vodenjem in nadziranjem poslovanja. Na tem segmentu so bile v Sloveniji storjene napake kot tudi na področju upravljanja tveganj v bankah. Večina težav, ki jih imamo danes, izvira namreč iz nekorporativnega upravljanja v preteklih letih in s tem povezanimi starimi praksami, ki ne temeljijo na tem, da so ljudje bistvo upravljanja, da je etika osnova dela in da je osebna integriteta tista, ki je vsebinsko odločilna.

Bistvene značilnosti, po katerih se Slovenija razlikuje od drugih držav v težavah, so v velikem deležu države v bankah, počasni privatizaciji, pomanjkanju transparentnosti, zapletenosti postopkov pri insolvenčni zakonodaji, Slovenija pa je znana tudi po šibkem korporativnem upravljanju. To so značilnosti, ki odvrčajo tuje neposredne naložbe. Slovenska podjetja so med najbolj zadolženimi v Evropi in namenjajo kar 90 % dobička pred obrestmi in davki samo za odplačilo posojil.

Objava rezultatov o neodvisnih bančnih stresnih testih, dokapitalizacija bilanc treh največjih bank, prenos slabih terjatev na slabo banko in njeno dodatno financiranje s strani države, napredek pri nadzorovanem stečaju dveh manjših bank, dopolnitev insolvenčnih postopkov in pa pojasnitev načrta privatizacije, je v določeni meri pripomogla k pomirjanju finančnih trgov. Ni pa zagotovila, da so bili ti ukrepi dovolj odločni, še zlasti glede na sestavo in velikost slabih terjatev, ki naj bi se in ki se prenašajo na slabo banko.«

Predlog mnenja je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Predsednik je zaključil 20. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar
predsednik